

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

რედაქცია

კალენის პრინციპული, თ. ივ. კ. მუსხაიშვილის ხელმძღვანელობით.

ხელის-მომწერად

ქალაქი... რედაქციაში. ვაჭარს...
Въ Тифлисъ, въ редакціи...
Иверіи

„დროება“-„ივერიის“ ღირებულება

წელიწადში 6 თვეს 3 თვეს

დროება... 13 მან. . . 7 მან. . . 4 მ.
„დროება“... 9 მან. . . 5 მან. . . 3 მ.
„დროება“... 6 მან. . . 4 მან. . . 2 მ.
„დროება“... 5 მან. . . 2 მან.

შანი ბანკანდარია

ლიდი ასოებით ასახე 1 კობ., წვეულებრივად ასოებით...
წვეულებრივად ასოებით...
წვეულებრივად ასოებით...

„უხედავად მოთხოვნის, რედაქცია გასწავლეს და...
რედაქცია გასწავლეს და...
რედაქცია გასწავლეს და...“

„რედაქცია გასწავლეს და...“

დროება - ივერიის

რედაქციისა და კანტორის

ქუთაისელს განყოფილებაში

(სიღაცე მ. ჭყონიას ხელში, აგენტთან ი. ჭყონიასთან)

მიიღება ხელის-მომწერად და განცხადებანი, კორრესპონდენციები, წერილები და ცნობანი თვით რედაქციაში გადასაცემლად.

ადრესი: Въ Кутаисъ. Въ Кутаисское отдѣленіе редакціи и конторы ДРОЕБА-ИВЕРІИ.

მომავალი წლიდან გამოვა თბილისში ყოველ-თვიური ჟურნალი

„იველი“

გამოცემის ჰირობა არის გამოცხადებული მეოთხე გვერდზე.

„დროება“-„ივერიის“

ალბომი

მომავალ 1881 წლის განმავლობაში „დროება“-„ივერიის“ რედაქცია თავის წლიურ (მთელი წლის) ხელის-მომწერებს უფასოდ დაურიგებს მხატვრობის ალბომს, რომელსაც უსასყიდლოდ გვინახავს ჩვენი ასახვას და ნიჭიერი მხატვარი ალექსანდრე ბერიძე.

მხატვრობა და ტექსტი ალბომის დაბეჭდილი იქნება იტალიაში თვითონ ბერიძის ხელმძღვანელობით.

ალბომში იქნება შემდეგი სურათები:

1. თამარ-ლევთალი, 2. პრეკლე მეფე, 3. შოთა რუსთაველი, 4. ალექსანდრე შავჭავჭავაძე, 5. მარი ბროსე, 6. მარი სურათი „მეფის-ტყაოსნი-დამ“, 7. მცხეთის მონასტერი, 8. ბელაის მონასტერი, 9. შულის-ცხის ნანგრევები, 10. პეიზაჟები, 11. ჩვენი ხალხის ტიპები და სხვ.

ტელეგრაფები

(ხელთა შორის სააგენტოები)

სტამბოლი, 16 დეკემბერს. უცხო სახელმწიფოებს ელქებში სიტყვიერად განდასცეს და ურჩიეს დღეს ოსმალეთის მმართველს, რომ შუაგაგების შემწეობით გაათავოს საქმე საბუნძუნოთს. ამ საგანზე დღეს სადამოს უქნებთ ოსმალის მინისტრებს მოლაშტაგებას.

კაბუბურლის ბირჟა, 15 დეკემბერს.

(ხელთა შორის ტელეგრაფის სააგენტოები)

ბანკის ბილეთები: მან. კაპ.

პირველი გამოცემისა	—	—	95	—	50
მეორესი	—	—	93	—	—
მესამესი	—	—	93	—	25
მეოთხესი	—	—	93	—	—
აღმოსავლეთის პირველი	—	—	91	—	—
აღმოსავლეთის მეორე	—	—	91	—	—
აღმოსავლეთის მესამე	—	—	90	—	87
ოქრო, 1/2 იმპერიალი	—	—	8	—	6

თფილისის საადგ.-მამ. ბანკის გირაოს ფურცელი — — — — —

შინაგანის 5% სესხი ბილეთები:

პირველი სესხის	—	—	226	—	—
მეორე სესხის	—	—	219	—	50

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი	—	—	24	—	71 პენსი
ბამბურლი	—	—	210	—	75 ცენტი
პარიჟი	—	—	260	—	75 სანტიმი
ვენა	—	—	129	—	50 პენიგი
ავკასიის კერასინი	—	—	—	—	—

საფრანგეთის „პოლიტენიკური საზოგადოება“

ამ თვის 1-ს პარიჟმა იღვესასწაულა მეორმოცდაათე წელიწადი „პოლიტენიკური საზოგადოების“ დაარსებისა. შართო ზალა სორბონისა იყო ავსებულის მოსული ხალხით. მთელი პარიჟი ცდილობდა, რომ დასწრებულიყო ამ დღესასწაულში. სორბონის ეზო და თვით სორბონის ქუჩა გატენილი იყო მაყურებლებით. საფრანგეთის დეპუტატთა პალატის თავმჯდომარემ მამბეტამ, თავის ვალად შერაცხა მიელო მონაწილეობა ამ დღესასწაულში.

ლი პარიჟი ცდილობდა, რომ დასწრებულიყო ამ დღესასწაულში. სორბონის ეზო და თვით სორბონის ქუჩა გატენილი იყო მაყურებლებით. საფრანგეთის დეპუტატთა პალატის თავმჯდომარემ მამბეტამ, თავის ვალად შერაცხა მიელო მონაწილეობა ამ დღესასწაულში.

რა არის ეს პოლიტენიკური საზოგადოება, და რათ თანაუგრძობდა ასე გულ-მხურვალეთ მის დღეობას საფრანგეთის ხალხი?

1830 წელსა, ივლისის რევოლიუციის დროს „პოლიტენიკური სკოლის“ მოსწავლე ყმაწვილ-კაცობამ მიიღო მონაწილეობა ხალხის აღელვებაში მაშინდელ მეფის შარლ X-ის მმართველობის წინააღმდეგ. მათის წინამძღოლობით პარიჟელმა მუშა ხალხმა დასცა მტარვლობით საფრანგეთში შარლ X-ისა.

იმ დღეიდან „პოლიტენიკური სკოლის“ მოსწავლეთა და პარიჟის მუშა ხალხს შორის შეიკრა მტკიცე ძმური კავშირი. ნიშნად ამ კავშირისა დაარსდა „პოლიტენიკური საზოგადოება“, რომელმაც თავის მიზნად დასდო დაბალი ხალხის დიდებისათვის შეუდრეკელი ბრძოლა ადამიანობის დამამხობელის უმეცრების წინააღმდეგ. მართი ამ საზოგადოების დამაარსებელთაგანი იყო საფრანგეთის დიდებული ფილოსოფოსი ოგიუსტ პოანტი, დაუღალავი და თავგანწირული მებრძოლი ყოველთვის გონების სიბნელისა და ამოდ-მორწმუნეობისა.

მას აქვთ ამ საზოგადოებამ გაიღვა ძირი საფრანგეთის ნიადაგზე და ეხლა 400 პროფესორზე მეტი წევრი ჰყავს და აქვს 22 განყოფილება, სადაც მუშა ხალხისთვის მუდამ დღე გამართულია საერო ლექციები. ეს ორმოცდაათი წელიწადია, რაც „პოლიტენიკური საზოგადოება“ თავდაურიდებლად ასრულებს თავის დევიზს: „მამულისა, მეცნიერებისა და სამშობლოს დიდებისათვის“. მხლა მისი მოწაფეები ათი-ათისობით ითვლება.

საზოგადოებამ იკისრა დაბალი ხალხის მეცნიერებით გონების განათლება, და აი დღეს ეს ხალხი დიდ მადლობასა და თანაგრძობას უცხადებს მას.

მამბეტას მგრძობიერმა და მშვენიერი სიტყვამ დააგვირგინა საზოგადოების ორმოცდაათის წლის შეუფერხავი შრომა ხალხის განათლებისათვის.

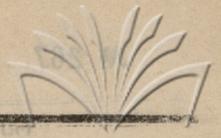
„მართლა-და რა არის ეს საზოგადოება, რომლის წევრებითაც თქვენ ასეთის სამართლიანის თავ-მოწონებით ამყოფებთ, და რომელიც დღეს გადადგა თავის დასაბამიდან საუკუნის მეორე ნახევარში? ამ საზოგადოების ღირსება, ვგონებ, შეიძლება ერთის სიტყვით გამოითქვას: ეს არის საუკეთესო ნაყოფი, რომელიც კი ამ ნახევარ საუკუნის განმავლობაში ქმნილა ჩვენს საფრანგეთში, თუ რომ მას შევხედავი მეცნიერებისა და სამართლიანობის საზოგადოებაში გაერთიანების თვალთ.

„ლიდი, 1830 წელს იმ დიდებული რევოლიუციის შთაბერით, რომელიც „შკაშს“ განთიადსავით აღმოგვიჩინდა საფრანგული იმედებით, და რომელიც ასე მალე უნდა დაგვბნელებოდა, იმ რევოლიუციის შთაბერით ივლისის თავგანწირულ მებრძოლთა გულში ჩაენერგათ ერთი დიდი აზრი: დაფუძ. დემოკრატიისა, რომელსაც უნდა შევეყვარებინა მეცნიერებითი ჭეშმარიტება, დემოკრატიისა თვისი გულის ვნებანი ბუნების კანონებისა და ყოველი არსების ერთმანერთში გაწყობის შესწავლით. იქნება მართო ეს აზრი, რომელმაც დაბადა თქვენი საზოგადოება, ვადარჩა შეურყეველი 1830 დიდებული მოძრაობის შემდეგ...“

„იცი, თქვენ რა ჰქმნით? თქვენ უთხარით—ყველა დაგრდომილს, ყველა მაშვრალს, ყოველს იმთთაგანს, ვინცა სცხოვრობს თავისი ხელით და ვინც მიიღო მხოლოდ უმცირესი სწავლა ჩვენს სახალხო სკოლებში: მოდი, ჩვენა გვეყვანან თქვენთვის თავ-დადებულნი მოძღვარნი, რომელნიც შემოგვწირავენ თქვენ თავის დროსა და შრომას! და თქვენ მშრომელნი, თქვენ დაგვითმეთ ის თავისუფალი დრო, რაც თქვენის მოღვაწეობისა და შრომისაგან გრჩებოდეთ. მაშინ, ამ ჩვენს უწმინდესს შეუღლებით, შემოგიძღვნი, რაც მე ცოდნა მაქვს, შენ ნუ დაიშურებ ჩემთვის შენს ყურადღებას და შენს ხალხს, და ამ სახით შენ შეიძენ ძალ-მომცემის მეცნიერების საუნჯეს! გახშირებული ტაშის კვრა.

„აი ამ ნაირად, ბატონებო, აღმოცენდა ამ შეუღლებილამ ჭეშმარიტი დემოკრატიული ძმოზა...“ (ბრაგო)...

ეს სიტყვები უძღვნა რესპუბლიკისათვის შეუპოვარმა მებრძოლმა, ლეონ მამბეტამ „პოლიტენიკური საზოგადოების“ წევრებს. მართ-დროს პოლიტიკურ აგიტატორმა და ხალხში განათლების გამავრცელებელთ დღეს

ქართული
საბჭოთაო
დემოკრატიული
რევოლუციური
პარტია

ერთმანერთი ძმათა სცნეს ხალხის საბედ-იღბალოთ მოღვაწეობაში. მართი ებრძვის ხალხის კეთილ - დღეობის ხორციელთ მტერთ და მეორენი თავ-დაუზოგავთ შეებნენ ხალხის უღ-რესს და უფრო მკაცრს მტერს — მისს უმეცრესისაგან გონება-დასწულობას და მისს სარგებლობისა და ღირსების გაუგებლობას... საქვეყნოდ გამოჩე-ნილს ასპარეზზედ პოლიტიკური მომ-ქმედი დღეს წყნარად და უჩინარად მშრომელთ ხალხის მასწავლებელთ აძლევს თავისთან სწორს ადგილს საფრანგეთის დიდებისათვის საერთო საქმის წარმატებაში.

„მიმორებ, ბატონებო, მხოლოდ თქვენმა წყნარმა და შეუყენებელმა მოქმედებამ მოგანიჭა ჩვენ ეს ბედ-ნიერება, რომლითაც დღეს ასე თავ-მოწონებულნი ვართ... ღიად, თქვენი ნაყოფია ეხლანდელი ჩვენი რესპუბ-ლიკანური დემოკრატია...“

„ძიდევ ერთჯერ ვიტყვი, გაშალეთ თქვენი მოქმედება მთელს ჩვენს ქვეყნის პირად; მიეცით უკან-დაუხე-ველად თქვენი თავი იმ სასწაულთ-მომქმედს კაცთ-განათლებას, რომე-ლიც თქვენ ასე ჩინებულად დაიწყეთ, გაშალეთ მეთევზესავით თქვენი მეც-ნიერების ბადე: საფრანგეთის მომა-ვალი ბედი ამოჰყვება თქვენი ბადის ყულფებს.“

მგონია, არც ერთს პოლიტიკურს მომქმედს ასე აშკარად და სრულის სიმართლით არ აუღვიარებია ის ჭეშ-მარიტება, რომ ხალხის გაუნათლებ-ლიად არც ერთი რიგიანი პოლიტი-კური განწყობილების დაარსება არ შეიძლება. პოლიტიკაში ძლიერა-მო-სილმა ბამბეტტამ საქვეყნოდ განაც-ხადა, რომ მისი შრომა არა იქმნე-ბოდა-რა, თუ რომ ხალხის განმა-ნათლებლებს არ მოემზადებინათ მისი მოქმედებისათვის ნაყოფიერი ნიადა-გი.

ეს უბრალო, მაგრამ მაღალი ჭეშ-მარიტება არც ერთ ხალხს არ უნდა ავიწყდებოდეს...

რ. ს.

ძალაძის რჩემის სხდომა

15 აპრილს.

ბამგეობამ შემოიტანა რჩევაში თავის აზრი შესახებ ქალაქის ქუჩებისა და მეიდნების გასუფთავებისა და ამას-თანავე ჰკითხავდა რჩევას: როგორ გნებავთ — შარშანდღურად ჩვენ, ე. ი. ბამგეობას, გვექონდეს ეს საქმე მინდობილი, თუ ვაჭრობა (ტორგი) გამოცხადდეს და იჯარით ვაიციესო?

რჩევამ გარდაწყვიტა, რომ, რადგან ამ მიმავლის წლის განმავლობაში ჩვენი ქუჩები გვარიანად იგვებოდა, ბამგეობა ყაირათითაც მოქმედებდო, ამის გამო მომავალ წელსაც ბამგეო-ბას მიენდოს ქალაქის ქუჩებისა და მეიდნების სუფთად შეწავა.

ხმოს. შევანულოვმა შემოიტანა წინადადება, რადგან ზამთარში ჩვენს

ქუჩებს ისე ჰყინავსო, რომ კაცს ფე-ხი უცდებდა, ამის გამო ურიგო არ იქნება გამოეცეთ ვალდებულებითი განკარკულება, რომ კოველი სახლის პატრონი მოვალე იყოს თავის სახ-ლის-წინ, ტროტუარზე ქვიშა, ნაცარი ან სხვა რამ მოაყაროს, რომ ხალხს ყინვაზედ ფეხი არ უცურდებოდესო.

რამდენიმე სიტყვა ითქვა ამ წინა-დადების სასარგებლოთა და წინააღმ-დეგაც და გარდაწყვიტეს ამ საგნის შემ-დეგ სადომისათვის გარდადება.

მოგვხსენებთ, რომ ამ ზაფხულს, როდესაც გრაფ ლორის-მელიქოვის ჩამოსვლას მოვლოდნენ ქალაქში, ძალაქის რჩევამ სხვათაშორის გარ-დაწყვიტა: ორი სტიპენდიის და-ნიშნვა იმის სახელობით, ერთი პე-ტერბურლისა და მეორეც მოსკოვის უნივერსიტეტში. ძალაქის ბამგეობამ შემოიტანა ახლა რჩევაში, დასამტი-ცებლად, წესდება ამ სტიპენდიების შესახებ. ამ წესდებაში სხვათაშორის, მოხსენებულია, რომ ხსენებულ ორი სტიპენდიისათვის (თითო 360 მანე-თიანი) ქალაქის ხაზინიდან 14,000 მან. უნდა იყოს გარდადებული. ჯერ-ჯერობით სტიპენდიატები მოსკოვის და პეტერბურლის უნივერსიტეტში გაიზრდებიან, შემდეგ კი, როდესაც პავკასიის უნივერსიტეტი გაიხსნება, სტიპენდია აქ უნდა იქნეს გარდმო-ტანილი. სტიპენდიატების ამორჩევა სანამ თვითონ გრაფი ცოცხალი იქ-ნება, იმაზედ იქნება დამოკიდებული; იმის მიცვალების შემდეგ კი, სტიპენ-დიატებს თვითონ ქალაქის რჩევა და-ნიშნავს. ხმოს. პ. ა. ბებუთოვის წი-ნადადებით, სტიპენდიატებად უნდა იყვნენ ამორჩეულნი მხოლოდ ოფი-ლისის მცხოვრებთა შვილები.

რჩევამ ერთ-ხმად მიიღო და და-მტკიცა ეს წესდება.

ღადი ბაასი ჩამოვარდა ქალაქის ფარნების მოიჯარადრის ბრიტურო-ვის საჩივარზე, რომელიც თხოულობ-და, რომ 128 ფარნის სეეტები გა-ფუჭებულია, დამალი და ეს სეეტე-ბი ქალაქმა თავის ხარჯით უნდა გა-კეთოსო. ბამგეობა კი ამტკიცებდა, რომ კანტრაქტის ძალით, სეეტების გაკეთებაც მოიჯარადრის მოვალეო-ბა არისო. ხმოს. ნოტარიუსს ბ. პოლ-ტარაკის ჰქონდა ამ კანტრაქტის განხილვა მინდობილი, და იმის აზრი ეს იყო, რომ კანტრაქტში გარკვევით არ არის მოხსენებული — თუ ვინ უნდა გააკეთოს სეეტები, ამის გამო ეს მოვალეობა ისევ ქალაქმა უნდა იკისროსო.

რჩევამაც ეს აზრი მიიღო.

ახალი ამბები

შემორჩილესად ვთხოვეთ ყველას, ვისაც კი მოეძებნება რაიმე მასალა, წასრულ საუკონოების ქართულ სკო-ლების შესახებ, გამოგზავნონ „რო-ების“ რედაქციაში. შოველი ცნობა შესახებ სემინარიებისა თუ აკადემი-სა, რომელიც ყოფილან ოფილისში

და თელავში, ან სხვა სკოლებისა, ძვირფასი იქნება ჩვენთვის. წაკითხვის შემდეგ აღნიშნულნი მასალები დაე-ბრუნებათ თავიანთ პატრონებს, თუ ისურვებენ.

სასულიერო წოდებისაგან მოველით ამ შემთხვევაში განსაკუთრებულ შემ-წეობას; იმედია, სხვებიც არ დაიზა-რებენ ხელის-გაწყობას.

* *

ჩვენ გვთხოვენ გამოვაცხადოთ, რომ დღეს, ხუთშაბათს, საღამოს 7 საათზედ, პავკასიის სამეურნეო საზო-გადოებაში იქნება ჩვეულებრივი ყრილობა, რომელზედაც სხვათაშო-რის, ფილოქსერის შესახებ სახალხო ბროშურის პროექტს წაკითხვენ.

* *

ზავილ კვირას, 14-ს, ოფ. სახე-ლოსნო ძლიერში დანიშნული იყო მასკარადი ოფილისის ღარიბ მცხოვ-რებთა სასარგებლოდ. ამ მასკარადი-დამ წმინდა შემოსავალი 334 მან. დარჩა, რომელიც გარდაეცა, დანიშ-ნულების-და-გარად მოსახმარებლად, კნინა მ. ა. ბავარინისას.

* *

ბ. ბულაკი იწერება გაზ. „პავკაზ-ში“, რომ ერთს ფრანკულს, ლეკარს, სულანში მოგზაურობის დროს, ამო-უჩენია ერთგვარი ვაზი, რომელიც მხოლოდ ერთის წლის განმავლობა-ში სკოცხლობს თურმე. შურსლები და ყვავილები ამ ვაზისა ძალიან ჰგავს თურმე ევროპიულ ვაზების ფურც-ლებსა და ყვავილებს. იმ ადგილას სადაც ეს ვაზი აღმოაჩინა ამ ლეკარმა, გარდასწყვიტა დარჩენა მინამდის ეს ნაყოფს გამოიღებდა და დარწმუნდა, რომ, როგორც გემოვნებით, ისე სხვა გვარი თვისებებით, ეს ნაყოფიც ძალიან ჩამოგავდა ჩრდილოეთ საფრან-გეთის ყურძენსო.

ლეკარი ამტკიცებს, რომ ეს მცე-ნარე კარგათ მოვა მთელს ქეროპა-შიო და ორი წლის განმავლობაში დიდი ზეთები შეიძლება იმით დაითე-სოსო. სამი თვის განმავლობაში ეს მცენარე სრულად სრულდება და ნა-ყოფსაც იმწიფებს. ღარგვა შეიძლება, როგორც რგავენ ხოლმე მცენარე სვიას (ხმბლ). შამოდგომის სიცივე-ები რაკი დაიწყება, ფოთლებიც და ტოტებიც დაცვივა და დედა-მიწაზედ აღარაფერი არა რჩება-რა.

ლეკარს ჩაუტანია საფრანგეთში თან 50,000 მარცვალი თესლი ამ მცენარისა, რომელიც გარდაუცია სა-მინისტროსათვის, დასარიგებლათ იმ პირთათვის მხოლოდ, რომელნიც ყურადღებას მიაქცივენ ამ მცენარის გაშენებას. ლეკარი დარწმუნებულია, რომ ფილოქსერა ამ ვაზს ვერას დააკლებსო.

წერილი რედაქტორთან

ბატონო რედაქტორო! თქვენი „ღროების“ 262 ნომერში წავიკითხე სამტრედიიდან პაწაწინა შენიშვნა,

რომელიც შეეხება-მე. ამასობაზედ ლად ვრაც მკითხველთ წინაშე გა-ვიმართლო თავი, რადგან მრუდვით არის იმ შენიშვნაში გარდმოცემული ჩემ შესახებ ამბავი.

პარკსონდენტი ამბობს: „აქაუ-რი გზები ისეთ ნაირად გაფუჭებუ-ლია, რომ ქვევით კაცს თითქმის უძნელდება სიარული.“

ამაზედ დარწმუნებული ბრძანდე-ბოდვით, მე რომ შემძლებოდა მათი გაკეთება, აძლენ ხანს არ გაეაჩრებდი იმ მდგომარეობაში; ისე ტყვილა ბატ. კორკსონდენტმა არ უნდა ილაპა-რაკოს, არამედ უნდა მოიფიქოს ვის-გან უნდა გაკეთდეს.

„ლუქნების წინ ნახევარი საყენი ტყლაპო დვასო.“

სადაც ლუქნების კარები ღიაა და ვაჭრობს ვინმე, იმ ლუქნების წინ, ჩემის განკარგულებით, ქვიშა აყრია მებატონეების ხარჯით და არა ნა-ხევარი საყენი ტყლაპო დვას, ეს ნამ-დვილი ტყუილია. მართალია, არის ისეთი ლუქნები, რომელნიც შემდეგ ომიანობისა არ გაღებულა და არც მებატონეებს ამ ლუქნების წინ გზა არ გაუკეთებიათ, მაგრამ ეს ხომ ყვე-ლას არ შეეხება? რომ იყვნენ მათი პატრონები აქ, უეჭველია, როგორც სხვათ, ვგზრთვე მათაც გავაკეთაბი-ნებდი...

„სამტრედიიდან ხონამდის გზა-ტყე-კოლი ისე გაფუჭებული არისო, რომ ოდესიდან სამტრედიამდინ ისე არ უძნელდება იქაურ ვაჭარს საქონლის მოტანა, როგორც აქედამ ხონამ-დინ.“

ხონის გზა ისე გაფუჭებული არა-ოდეს არ არის, როგორც ბატ. კორ-კსონდენტი ბრძანებს და თუ არის რამოდენიმეგან ცოტაოდენი, ეს ჩემი ბრალი არაა, მით უმეტეს, რომ მე 29 მანისის თვიდან 1 ენკენისთვემდის ვიყავი ნაჩალნიკის განკარგულებით, თუ სხვა ადგილზედ და თუ ოტპუსკში, როდესაც მარჯვე დრო იყო გაკეთებისა და მერმე მოსავალმა მოაწია, რომელიც შუა ოკტომბერში ცუდის ამინდების გამო ძლიერს გათავდა. შეჭველია, კორკს-პონდენტს ეცოდინება, რომ ის გზა კეთდება ადგილობითი გლეხების სა-შუალებით და არა სხვით. ძრიელ მოსაწონი იქნებოდა რომ საწყალი გლეხები მოგვეცილებია თავის წლის საზღოს შეწავაზედ და გზები გვეკე-თებინებია?

ამ გზების გაუკეთებლობას კორ-კსონდენტი ადგილობრივ პრისტავს აბრალებს მამასახლისები აკეთებდნენ გზებს, მაგრამ ამ პრისტავმა არაერთარი ყურადღება არ მიაქციაო.

ამ სიტყვებიდან გამოდის, რომ საზოგადოებას უკეთებია გზები და მე დამიშლია. ეს აღარ ვიცი რა მიზე-

ზით უნდა მომეშალა. უეჭველია ბ. კორრესპონდენტს ეკოდინება რა მიზეზი უნდა მქონებოდა. მსახივრე კორრესპონდენტს, მაჩვენოს დრო და მამასახლისები, რომელთაც მე აღუკრძალე გზების მუშაობა.

მხლა მოგახსენოთ, როგორ არის ამ გზების გარემოება: ეს ერთი კვირაა, რაც კარგი ამიდები დადგა, ცოტა გზებიც გაშრა, აღარც ისეთი მიუცილებელი საკუთარი მუშაობა აქვსთ გლახებს; ამის გამო მოგახსენებ განკარგულება და ეხლა აყრიან იმ გზებზედ ქვიშას.

ბოლოს კორრესპონდენტი ბრძანებს, რომ „ის უფრო (ესე იგი მე) ქვიშის შეექცევა და როცა თავისუფალ დროს იპოვებს, თავის სახლის წინ გავლილ ღორებს დასდევს ნაჯახით და რეგულაციით“.

ბ. კორრესპონდენტის სიტყვით, გამოდის, რომ წელიწადი 12 თვეა, ჯერ ვკითხობ და როცა ქვიშა მომწყინდება, მერე ავიღებ ხან ნაჯახს და ხან რეგულაციას ხელში და გამოუდგები ღორებს ჩემს ეზოში. ამისთანა ნადირობას არა ვარ ნაჩვევი და არც დრო მაქვს იმოდენი ვიქვიფო: ჯერ არ მიშვებს ჩემი ნაჩაღნიკები და მერე ჩემი კეთილშობილება, მე ვიჯდები და ქვიშის ვსწევდები. თუ ეს ასე იყოს, მაშ ჩემს უჩაატკას, რომელშიაც კეთილშობილება და გლახი არის 7,000 მოსახლემდინ, ვინ უფლის?

ეს საქმე აი როგორ იყო: სამტრედიის მდებარეობს ყველას ჰყავთ მრავალი ღორები, რომელსაც არც დღე და არც ღამე არ ამწყვდევენ. მე მაქვს ჩემს ეზოშიდ ერთი ზეინი თივა ჩემი ცხენისათვის და ეს გაშვებული ღორები დღე და ღამე იმაში იბურგებოდნენ მუდამ. მრავალჯერ განუცხადებ მდებარეობს, მაგრამ ყველა უარს ამბობდა, რომ მათი არ არის ღორებიო; ამისთვის ჩემს პატარა ბიჭს უთხარი, რომ დაეჭირა და გამეგო ვისი იქნებოდა; მაგრამ ბიჭი ვერ მორგოდა ღორს და ნაჯახით დაეკოდა, რომელზედაც ჩემი სოფლიდამ მოსვლის შემდეგ მითხრა. შემდეგში კიდევ არ დაამწყვდევს ღორები და იმ ბიჭმა ღამით, როდესაც თივიდგან გამორეკა ღორები შესაშინებლად მეპატრონეებისა დაცალა რეგულაციით. ამის შემდეგ პატრონებს აღარ გამოუშვიათ ღორები და ვაკეთეს საღორეები.

სამტრედიის პოლიციის პრესტავი. 13 დეკემბ., დ. სამტრედიის.

პასუხი ბატონს ბავრელს

ბატ. რედაქტორო! „ღორების“ მე-255 №-ში დაბეჭდილი გახლავსთ ბატ. ბავრელის სტატია, რომელშიაც სხვათაშორის, მოხსენებული გახლავსთ, რომ ვითომც ახალ-ციხეში საქალგობო სკოლა გაიხსნა მხოლოდ ერთი პატიოსანი მანდილოსნის მეცადინეობითაო, და რომელშიც ჰკიცხავს და ბრალს ჰსდებს „ინტელიგენციას“.

ჩინოვნიკობის“, რომ იგინი ვითომც გულ-გრილათ ეკიდებიან ზემოხსენებულს სკოლის საქმეს...

არ ვიცი ბატ. პ. შ—მი, როგორც ოხუნჯობს ბატ. ბავრელი, „სადილით მადლარს, თუ შუალამის შემდეგ, ან ნამდინარევე წაუკითხავს ბატ. ბავრელის გოდება, დაბეჭდილი მე-185 № „ღორებისა“; ვიცი მხოლოდ ისა, რომ პირველი ღირსება კარგის კორრესპონდენტისა და კორრესპონდენციისა გახლავსთ ჭეშმარიტება და კარგათ, საფუძვლიანათ გაცნობა და განხილვა იმ საგნისა, რა საგანზედაც ნებას საუბარი ბატ. კორრესპონდენტსა. ეს ანბანი გახლავსთ მწერლობისა.

მწუხარებით უნდა ვაღვიარო, რომ იგი ანბანი ბატ. ბავრელისთვის უცნობი გხლავსთ: წინააღმდეგ შემთხვევაში იგი მას არ დასწერდა, რაც დაუწერია ზემოხსენებულ კორრესპონდენტსაში. მართალია „ერთმა მანდილოსანმა, პატივისცემმა“, დიდი ღვაწლი დასდო აქაურ საქალგობო სკოლას; მაგრამ იგი მარტო ვერას გახდებოდა, თუ რომ ამ საქმეში მონაწილეობა არ მიეღო და დღესაც არ იღებდეს ბავრელისგან განკიცხული ჩინოვნიკობა, რომელთა რიცხვში გახლავსთ ნ. ი. ალექსიევი-მესხიევი, ეხლანდელი მაზრის უფროსი. დიდი ხანია იგი „მანდილოსანი“ აქ აღარ გახლავსთ და სკოლა კი დღევანდელ დღემდისინ არსებობდა თაოსნობით ბატ. ალექსიევი-მესხიევისა, რომელიც ამ ათის წლის განმავლობაში სკოლის სასარგებლოთ ხან სპეცტაკლებს; ხან ლოტარეია—ალლეგრის, ხან საღამოებს სათამაშოს მართავდა და ამ გვარათ შეგროვილის ფულით ინახავდა სკოლას. არა მგონია, თვით იმ „მანდილოსანმა“ უარი ჰყოს ამხედდა და ამა ჩემი სიტყვების ჭეშმარიტება არ აღვიაროს. ძლიერ უკაცრავად ბრძანდება ბატ. ბავრელი, რომ ერთობ ყველა აქაურ ჩინოვნიკობას ჰკიცხავს თავის სტატიაში: ჩინოვნიკებმა დაარსეს ეს სკოლა და ჩინოვნიკების წყალობით დღემდისინ არსებობდა. მანდისხვით რომ ბრძანებს ბატ. ბავრელი: „რა დაგეშართათ? შიდაც უხარმაზარა მეზურნეების საჩუქრად შევერცხილი დუღუკისთვის ფულები გაქვსთო და კეთილი საქმისთვის არაო! რაღაც ბულბულებისთვის (?) გაქვსთ და სასწავლებლისთვის არაო!“ იცის კი მერე ვინ გახლდნენ ის შემკაზმენი შაზარას დუღუკისა?! ისინი ერთის გარდა, გამვლელი ხალხი იყო, —ორი-სამი დღით აქ მოსულნი დროს გასატარებლათ, და არა აქაური ჩინოვნიკები; და ის ერთიც მათ, გამვლელების, რიცხვში ჩაითვლება: ამ გვარათ ყოფნა და არ ყოფნა აქ არაფერი დასაკლისია სკოლისთვის.—ნ. ი. ალექსიევი-მესხიევი დამარხებელი და სულის ჩამდგმელი სკოლისა—ჩინოვნიკი გახლავსთ. თითქმის ყველა უწინდელი და ეხლანდელი წევრი საზოგადოებისა—ჩინოვნიკები გახლდნენ და არიან: ბოპამენი, ლეკანოზოვი,

ბამრეკელი, ძარჯოვი, ანდრონიკაშვილი, პარნოვიჩი და სხვ. და სხვ.

მართალია, ომიანობის წინ სკოლის საქმე უკეთ მიდიოდა წევრნი მომეტებულნი იყვნენ და ეხლაც წევრნიც თანამკრძნობელნი არიან ბევრათ ნაკლებნი და ზოგიერთი უწინდელ საშუალებათაგანაც, მიზეზებისა გამო სხვისა და სხვისა, მოგვესპო, მაგალითად ნებას აღარ გვაძლევენ; რომ სამხედრო „საბრანიას“—ში სცენა დაეღვათ და წარმოვადგინოთ რამ, და წარმოდგენებისგან შემდგარი ფულით უშველოთ ჩვენ საცოდავ გლახაკ სკოლას. მთელ ახალ-ციხეში ერთი იმ გვარი შენობა არ გახლავსთ, გარდა ამ სამხედრო „საბრანიისა“, სადაც შეიძლებოდეს სცენის დადგმა. მთელი შარშანდელი და წრევანდელი წელიწადები სკოლა არსებობდა მხოლოდ წარმოდგენებით და ბატ. თავმჯდომის შეგროვილის ფულით.

სრულიად ჭეშმარიტია, რომ ძველ ქალაქელ ქართველობა ერთობ გულგრილათ ეკიდებოდნენ და ეკიდებიან დღესაც ამ კეთილ საქმეს; გარდა ორი-სამი კაცისა—სხვანი ხელ-დაბანდისინ გახლავან ამ საქმეში. საკვირველი ხალხია აქაური ძველ ქალაქელი ქართველები: ამათ თავში გამოხატული აქვსთ, რომ ჩვენ, ჩინოვნიკები, ვადავებდები ვართ, რომ ჩვენ ცოლ-შვილს დავაკლოთ და მათ შვილების აღსაზრდელათ დაარსებულს სკოლას შევსწიროთ ხშირათ უკანასკნელი ჩვენი გროში. საკვირველი გულ-გრილობაა!.. ამას წინათ თავმჯდომარემ დანიშნა ყრილობა, ორი წევრის მეტი არავინ მოვიდა?..

მრთი-ორი სიტყვა განსაკუთრებით ბ. ბავრელს. ჯერ ყურადღებით უნდა გადავკითხათ, ბ. ბავრელო, ის ნომერი და მის შემდგენიც, რომელშიაც დაბეჭდილი გახლდათ კორრესპონდენტსა პ. შ—სა და მერმე ისე წამოგვიძახათ, რომ პ—მსა ბავრელი ბრემელათ მოეჩვენაო; ესე რომ მოკცეულიყავით, უთუოთ ერთ-ერთ ნომერს აღმოიკითხავდით რედაქციისგან შენიშვნას, რომ „შეცდამით“ იყო მოხსენებული ბრემელი ბავრელის ნაცვლად. ნუ ჩქარობთ, ბ. ბავრელო! ნუ სწირამთ ჭეშმარიტებას ზიზიაჭრავებს, ხშირად უადგილოთ ნახმაჩრებს. ჩვენ წყალ-წილებულ ქვეყანაში უზიზია სიტყვებით იმდენი საყურადღებო საქმეები ხდება და არის, რომ შედგება არ სჭირს მათ მკითხველთათვის გარდასაცემათ: თვით საქმაოთ შემკულ-შედგებილი ბუნებითვე არიან, რაღა თქვენი შეღება უნდათ?!

P. S. ცოდვილნი გახლავართ და თქვენი კორრესპონდენტისა, ბ. ბავრელო, ჩვენც ისე მივიღეთ, როგორათაც მიიღო ბ. პ. შ—მა: ჩვენ იქვე ამოვიკითხეთ თქვენი სიტყვები ვითომც სარგებლობას ხედავდით სკოლის დაკეთებაში. ნურას უკაცრავოთ, რომ თქვენი აზრი ვერ გავიგეთ ისე,

როგორც თქვენ შეგუბნით მტყნობდით! კვლავ გარკვევით, ცოცხლათ გამოსთქვით თქვენი აზრი, რომ ჩვენისთანა ხეგრე-უმეცარი ხალხი შეცდომაში არ შეიყვანოთ.

უცხოეთი

წმრილი აშბები, პარიზის ყველა სასწავლებლიდამ გამოიტანეს ხატები. ამის შესახებ ერთმა მოწარხიელმა სენატორმა ბიუჭემ მიმართა სენატს, რომ ეს მოქმედება მართებლობისა სარწმუნოების წინააღმდეგიაო, ეს სულ კათოლიკე მოსწავლეების შეურაცყოფისათვის არის მოხდენილიო. სახალხო განათლების მინისტრმა ჩერბიმ უპასუხა ამხედ, რომ ეს იმიტომ მოვახდინეთო, რომ ჩვენი სასწავლებლები საერო სასწავლებლები არის და კლერიკალური სახე აღარ ჰქონდესთ იმათაო; ამას გარდა არცერთი კანონი არ გვეუბნება, რომ სასწავლებლებში უეჭველად ხატები უნდა იყოსო.

ტელნის გაზეთში იწერებიან შესახებ საბერძნეთის საომრად მზადებისა, საბერძნეთის მართებლობა ისეთნაირათ ემზადებოა, რომ ყველასათვის ცხადი უნდა იყოს, ეს მზადება ომის მოლოდინს მოასწავებს: ფულებს სესხულობს და იძენს სამხედრო იარაღებს.

მრთს ნემცურ გაზეთში სწერენ, რომ, როგორც საბერძნეთი, ეგრეთვე მსმალეთიც დიდ მზადებაში არიან. ინგლისი, იტალია და რუსეთი არ ჰკიცხვენ ამგვარ მზადებასაო იმათ თითქო ომის მხარე უჭირავთ. საფრანგეთი, ავსტრია და ბერმანია კი წინააღმდეგი არიან საბერძნეთისაგან ომის დაწყებისაო.

თფილისის სამკურნალო

ავსთიყოფებს მიიღებენ დიდის ცხნას საათიდად ვიდრე ჩაშუადლევის ჰირეკელ საათამდინ.

ო რ შ ა ბ ა თ ს: ექიმი გავრანსკი—ქაღის ავსთიყოფებისა, ლისიციკი—შიგნეულების ავსთიყოფების, როტინინსკი—ქაღისა და ვაშვილების ავსთიყოფის, ქიუჩანისკი—სირუგეულ და თვადის ავსთიყოფის, ბაზაკი—ნერვების ავსთიყოფის, და შტეპორსკი—კუნთოვლ და კანის ავსთიყოფისა.

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: ექ. მისკვიჩი—სირუგეულ ავსთიყოფის, შურავლევი—კუნთოვლ და კანის ავსთიყოფის, რეისი—თვადისა, ბაზაკი—გულისა და შინაგანის ავსთიყოფის, ბასუტოვი—ბუბიბის, ქაღისა და ვაშვილის ავსთიყოფის, გერმიშკი—შინაგანის ავსთიყოფისა.

ო თ შ ა ბ ა თ ს: გავრანსკი—ქაღის ავსთიყოფის, ლისიციკი და რუდკოვსკი—შინაგანი ავსთიყოფის, სტეგანტუროვი—ავსთიყოფის, შტეპორსკი—კუნთოვლ და კანის, შამქვანცოვი—გულისა.

სუთ შახას: ჟურნალი — ექვსი და გულის ტკივილის, რატინიანი ქალისა და უმწივილის ავთიქოა, ქიუხარინი — გენეროულ და სანარდუ ასოების ვათიქოა, ვერმიშვი — ში ავანი ავთიქოაფობისათვის.

ზარასკეკს: გავრანსკი — ქალის ავთიქოაფობის, მინკევინი — სირურგიული, დისიცივი — შიგნულის, ბასუტოავი — ბუბიობის, ქალისა და უმწივილების ბაზოვი — სერუების და შიგნულების, ასტრაცატუროვი — გენეროულ და კანის, შტემბოასკი — გენეროულ და კანის ავთიქოაფობისათვის.

შახას: ჟურნალი — გენეროულ და ანის ავთიქოაფობისა, რეისი — თვალის, ბასოკვი — გულისა და შიგნულების და ვერმიშვი — შიგნულისა.

ამას გარდა ექიმი ბახასკვი მუქთად სწამლახს ღარბ ავთიქოაფობის ოთხშახათობით სავამოს 5 საათიდან 9-დამ (სერგიევის ქუჩა, ბანდუროვის სასლი)

დოქტორი ჟურნალი მიიღებს ღარბ ავთიქოაფობის მუქამ დღე სავამოს 6 საათიდან 7-მდინ სამკურნალშივე.

გბილის ექიმი ბახასკვი ავთიქოაფობის, ვისაც სამკურნალადამ ქალადი ექნება, მუქამ დღე მიიღებს თავის სასლიში (გოლდვიანის შროსშივე, ზარაფოვის სასლი).

მუქამ დღე, კვირას გარდა, დილის 9 საათიდან 11-მდინ სამკურნალში არის ბუბია ავთიქოაფობი ქალისათვის.

გარეშე მცხოვრებებს შეუძლიანთ დაიბარონ ქურნალი ამ ადრესით: **Въ Тифлисъ. редактору грузинскаго журнала «Имеди» Саперная улица, № 41.**

რედაქტორი და გამომცემი **მხივილ გურბენიძე.**
3-2

მიღებულია ჩაი, პირველი მოსავლისა, რევოლვერები, საჩაეები, კამფეტები, მურაბები და სხვ. და სხვ. 25 პროცენტით ნაკლებ იყიდება მიწამ სადმე სხვაგან — **ინგლისურ მაღაზიაში** არწრუნის გალერეაში.
12-4

ლონდონის მაღაზია
პრევის მოედანზე № 2, კომერციულ ბანკის ქვეშ, დაარსებულია წმინდა ძიახტის და ჩინეთის პირველი მოწვევის ჩაის გასაყიდველად და ასაკეთესო ინგლისის საქონლებისა, მაგალითად: თოფების, რევოლვერებისა, ბოქლომთა, ტაბაკების (ფოდნოსი) კრავატების, დანა-ჩანგლების, საჩაიე, ტიქების, შოკოლადის, კაკოს, გემრიელი სუკრის ერბო, სასურნებლის, საბონის, ცხვირ-სახოცების, შროთკი წინდების, ჩულქების, კარანდაშების, რკინის კალმების და სხვ...
(100-6)

წარმატებაზე უკეთესი არა არის-რა, ამავდ შეიძლება დარწმუნდეს ყველა ინგლისის მაღაზიაში, არწრუნის გალერეაში, სადაც მიღებულია დიდძალი ჩაი 1 მოკრებისა, შოკოლადი, კაკო ჭრისა და სხვა საქონელი: ქინის ღვინო და ხილის მარილი ციებისათვის; ხველების კანფეტები და სხვ. აგრეთვე დანა-ჩანგალი, ახალის სისტემის თოფები და სხვ. 15-10

უკეთესებით
რადგან ინგლისის მაღაზია სასმელიყოლით გაჭრობას თავს ანებებს, ამის გამო ახლა იყიდება: პირველის სორტის 3 წლის ხერესი და პორტვეინი ბოთლი 1 მან. და 50 კაპ., ძალიან კარგი 1 მან. და 20 კაპ., საუკეთესო კონიაკი — 2 მან. იქვე იყიდება 5,000 ფოდნოსი და გასაღებები 8 კაპ., ინგლისის რევოლვერი 4 მანეთიდან 35 მანეთამდინ, საუკეთესო ტარიელკები 2 მან. დუქინი, პალტო და მთელი ტანისამოსი 15 მან. და სხვ.
10-9

პატენტირანი უჩოტაები
თმებისათვის 1 მ. 50-დამ და ცხკეებისათვის 1 მ. 75-დამ; ვვაგალები სასურნავებით 2 მანეთიდან; სასტეკვი 30 კაპ.; რუქები 5 კ-დამ; ფოდტრები (წელის დასაწმენდი) 3 მ-დამ და ვვადრება 1 მან-დამ; თუფები 2 მ-დამ ინიდუქი; შოკოლადის კანფეტები 20 კ-დამ თითო ყუთი და სხვ. ინგლისურს მაღაზიაში.
(100-67)

ინგლისის მაღაზია

Maison de confiance

შედაბრეთ ჩვენი ნაი—1 მ. 10 კ. მოსკოვის ნაის—1 მ. 40 კ.
— — —1—20 — — —1—60
— — —1—40 — — —1—80
— — —1—60 — — —2—
— — —1—80 — — —2—50
საუკეთესო—2— „ — — —3— „

იქვე იყიდება სხვა საქონელიც: თოფები, რევოლვერები, კრაოტები, ჭურჭელი, ჩაიდნები, გასაღებები, დანები, კოვზები, ტაშტები, კალმები, ქალაღი, შოკოლადი, კაკო, კანფეტები, მურამები, მაგნეზია, უნაფირები, კლეიონკა, წინდები—კაცისა და ქალის, ხელ-სახოცები, მაკინტოშინ კალენკორი—სულ ყველაფერი 25-დამ 50 პროცენტით უფრო იაფად, ვიდრე სხვა რამეღსამე მაღაზიაში.

შინც ქალაქს გარედამ 25 მანეთიდან 1000 მანეთამდინ საქონელს გა) მოიწერს, გასაგზავნს არაფერს არ იხდის.
(100-71)

ინგლისის მაღაზიაში

თმისამო-უკეთესი **მაკ-მას-ტური**

ამავრებს თმის და ადრინდელ ფეხს ამღვეს, ფასი ერთი შუშისა 2 მან., გავზავნით 2 მანეთი და 28 კაპ.

აქვე იყიდება ქინის ზომდა თმების გასამავრებლად. ფასი 1 მან. სწოტკებო თავის ტკივილის მოსასპობლად, ტუფ-დგტის საშახნი, დუხები და სხვ.
(150-21)

მაბრძანდით **ლონდონის მაღაზიაში**, კომერჩესკის ბანკის ქვემოთ; ნახავთ იქ ბევრ ისეთს რამეებს, რომელიც ამ უქმეებში საჩუქრებათ გამოგადგებათ: კანფეტები, მურაბა და სხვ. რამეები.
12-3

წმინდა სელის კოპტონი იყიდება იფეთ სამსონ მღებროვის უბერისაში პრევის ქუჩაზედ, ძველ დამოქნის ახლო. ათ დღეზედ ასუქებს ყოველ გამხლარ საქონელს.
5-5

უკეთესი უკეთესი უკეთესი უკეთესი
უკეთესი უკეთესი უკეთესი
უკეთესი უკეთესი უკეთესი

(ბოლოვინის პროსპექტი, ალექსანდროვის ბაღთან, შავერდოვის პავილიონში.)

დაიწყო ხელის-მოწერის დრო 1881 წლისათვის

შველა დრო-გამოშვებითი გამოცემებზე რედაქციისგან გამოცხადებულ ფასებით: ადგილობრივზე, რუსულზე და სამხლარ-გარეთისაზე.

ბ.ბ. ქალაქ გარეშე მცხოვრებელთ ამ ადრესით უნდა იხებონ მომართვა: **Въ Тифлисъ, въ газетное агентство В. Шавердова.**
25-23

შენიშვნა

რადგან მიუღეს ქვეყანაში გამომხენილი და მიღებული წამალი. თმის გასამავრებელი მაკ-მასტური ერთობ ბევრი იყიდება, ამის გამო ინგლისის მაღაზიაში ეს წამალი ეხლას 2 მანეთად ღირს.
(100-86)

თფილისის მველ-მოქმედ საზოგადოების ჭრისა და კერვის

სკოლაში

იღებენ საკრავს დასაჭრელად, დანანიშნად და შესაკრავად საქალეზო სხვა-და-სხვა ტანსაცმელებს; იქვე აღებულ ზომით ამზადებენ სხვა-და-სხვა მოღის ფასონების თარგებს (კიკრიკებს) ძალიან ხელ-მისაცემ ფასად. მისაც ჭრისა და დასანიშნის (სმეტკა) შესწავლა სურს უახლესს მეთოდით სკოლაში ხაზითა, იმას სავანგებოთ დინიშნულ დროზედ ასწავლიან ამ მეთოდს. შულის სრული შემოსავალი სკოლის გასაუმჯობესებლად გადიდება. დაწვრილებითი ამავე შეიტყობა სკოლაში არსენალის ქუჩაზე, სახლი № 33.
(3-3)

თფილისის ტყავის ქარხანა

შუა-ბაზაში, მეტყავეების რიგზე, მართველოვის სახლებში გაფხენი საწყობი (სკოლი) ყოველ-გვარ ტყავის საქონლისა და მაქეს ვაჭრებისა და მომხმარებელთათვის სხვა-და-სხვა სორტის ტყავეები: **წალმის ლანჩების** (პალოშის ტყავეები), **ცხმის**, **იუხტის** და **აპოიის** სამონალი; აგრეთვე **ვიტიუქები**, **წალმის ხალევი** (გალოვეკი), **სირომიანის ტყავეები**, **უნაბინისა** და **მაშიშების რამეები**.
შველა ეს საქონელი იყიდება იმ ფასად, რა ფასათაც ზავოდებში იყიდება ხოლმე.
10-7